

KVĚTEN v zahradě

Teplé květnové dny nám zahajují období, kdy budeme na zahradě trávit mnoho času. Kromě spousty práce budeme na zahradě trávit i chvíle odpočinku například při grilování s rodinou nebo přáteli. Při této příležitosti se většina z nás chce pochlubit nejen výborným jídlem a pitím, ale i skvěle upravenou zahradou a perfektním anglickým trávníkem. Při úpravě trávníku nás tak čeká mnoho hodin zalévání a sekání trávy. Tato pracovní operace se dá alespoň částečně eliminovat využitím automatických sekaček, které část práce udělají za nás.

WEIGELA – vajgélie

Asi každý z vás již vajgélii mnohokrát viděl. Pokud v květnu na zahradě uvidíte keř, který je obalený trubcovitými květy, je to pravděpodobně vajgélie. Tyto keře nejsou v našich končinách domácí. Pocházejí z oblasti východní Asie a do Evropy byly dovezeny teprve v roce 1845. Po mnoha letech se dostaly i do Československa, a to v roce 1924. Od té doby jsou intenzivně pěstovány a je možné je spatřit snad na všech okrasných zahradách. Jako jejich obrovské přednosti lze jmenovat velmi intenzivní kvetení, výrazné barvy, velikost vzrůstu kolem 2 metrů a absolutní nenáročnost. V současné době, kdy jsou při výběru preferovány všemožné novinky a exotičtí jedinci, jsou částečně opomíjené, a to je velká škoda.

Jedná se o vzpřímeně rostoucí keře s mírně překloněnými větvemi, které dorůstají do výšky 1,5 až 2,5 m. Větve jsou zprvu mírně chlupaté, později naprosto lysé. Listy jsou vstřícné a mají velmi krátké řapíky. Tvar mají vejčité, na okrajích zubaté, vrchní stranu mají lysou a spodní chlupatou. Květy jsou sestaveny v malých úžlabních vrcholcích, jsou zvonkovitě trubkovité a dlouhé cca 4 cm. Rostliny kvetou v období května až června, poté jsou schopné až do podzimu slabě remontovat.

Z hlediska péstebních nároků se jedná o naprosto odolné keře. Nejvíce jim vyhovují písčitohlinité půdy, které jsou dobře propustné a středně vlhké. Poloha je nejvhodnější slunná až polostinná.

Zálivku rostliny vyžadují pouze po výsadbě, dokud pořádně nezakoření a neaklimatizují se na daném místě. Poté již není zálivka nutná, pouze příležitostně. Hnojení vajgélií je také vcelku jednoduché. Nejvhodnější je začít jarním hnojením plným dusíkatým hnojivem, poté je možné je v létě po odkvetu přihnojit hnojivem s nižším obsahem dusíku. Před nadcházející zimou je vhodné rostliny na toto období připravit. Pro tento případ se prodávají hnojiva s malým obsa-

hem dusíku a vyšším obsahem draslíku. Těmito hnojivy rostliny přihnojíme koncem srpna, aby měly jejich výhony dostatek času na vyzrání.

V zahradních centrech je možné narazit na 3 druhy. Prvním je Weigela florida – vajgélie květnatá. Dosahuje výšky kolem 3 metrů a květy má nejčastěji tmavě růžové s bílým vnitřkem. Nejčastěji jsou pěstovány kultivary 'Variegata', která má listy žlutobíle lemované, 'Purpurea', která má listy tmavě červené a je nižšího vzrůstu a dále 'Rosea', která má růžové květy. Mezi novinky patří kultivar 'Verweig Monet', který má velmi malý vzrůst (50 až 80 cm), tudíž se hodí i do skalek a velmi malých prostor. Listy má zelené s velmi výrazným bílo-růžovým lemováním. Květy má světle růžové.

Druhým druhem je Weigela middendorffiana – vajgélie Middendorffova. Dorůstá výšky okolo 1,5 metru. Barva květů je žlutá s oranžovými skvrnkami. Takto zbarvené květy jsou u vajgélií výjimkou.

Pod poslední druh se řadí všechny zahradní kultivary. Jedná se o druh Weigela x hybridum – vajgélie křížená. Do této skupiny patří jednak dnes již klasické kultivary jako 'Eva Rathke', se zelenými listy a bílým květem 'Candida', který má zelené listy a bílý květ. Dále například 'Piccolo', jenž má růžové květy, zelený list a malý vzrůst a 'Nana Variegata', která má růžové květy, malý vzrůst a listy od okrajů žlutě panašované. Mezi nové kultivary patří 'Naomi Campbell', která má výrazně tmavě červené listy na nichž vynikají růžové květy a kultivar 'Evita', který má světlé zelené listy a tmavě růžové květy. Vzrůstností jsou tyto vajgélie průměrné, dorůstají až na výjimku zakrslých kolem 1,5 m.

Pokud tedy chcete vaši zahradu doplnit o výrazné kvetoucí keř, který je ovšem nenáročný, zkuste zajít do zahradnictví a určité si některý druh vajgélii vyberete.

AUTOMATICKÉ SEKAČKY

Asi každý, kdo má u domu zahradu, občas řeší spor o to, kdo půjde posekat trávník. Dříve se prostě někdo musel obětovat a jít trávu posekat.

V současné době se situace trochu mění. Můžete si místo klasické sekačky pořídit sekačku robotickou. Automatické sekačky nejsou na trhu žádnou novinkou, ale v poslední době se objevuje stále více výrobců, ceny pomalu klesají a díky technickému pokroku mají i nejslabší modely dostatek energie na posekání běžné velké zahrady.

Automatické sekačky jsou určeny všem, kteří chtějí mít krásný a pravidelně udržovaný trávník, ovšem nemají na tyto starosti čas nebo chtějí volno trávit například odpočinkem nebo zábavou.

Pokud chcete mít celoročně pěkný trávník, je potřeba splnit mnoho faktorů. Prvním a velmi důležitým faktorem je dostatek vláhy a živin. Druhým faktorem je pravidelná údržba, která obnáší hlavně pravidelné sečení. První faktor můžeme řešit automatickou závlahou, hnojení stačí dvakrát za sezónu při použití dlouhodobě rozpustného hnojiva. Druhý faktor můžeme vyřešit právě robotickou sekačkou. Tyto sekačky pracují pravidelně, zpravidla každý den, naprosto samostatně a ještě k tomu relativně nehlukně, takže i sousedy nebudete obtěžovat nadměrným hlukem.

Princip sečení je velmi podobný sekačkám, které trávu nesbírají, ale mulčují. Robotická sekačka seká zahradu každý den a díky tomu je uschována část travního stébla malá, a bez problémů zapadne do trávníku. Postupem času zetleje a zásobuje půdu trochu živin a humusu. Někdo samozřejmě může namítnout, že zetlelá travní hmota v trávníku nám rychleji vytváří plst, která brání přístupu vzduchu, živin a vody ke kořenům trávy. V tomto případě je vhodné na jaře pro-

vést profižnutí trávníků a danou plst odstranit. Dle mého názoru je lepší celý rok trávu nesekat a jednou za rok trávník profižnout. Ale tento aspekt si každý musí zvážit sám.

Samozřejmě nemůžeme nechat sekačku po celý rok sekat naprosto bez dozoru. Občas je třeba zkontrolovat, zda nedošlo k nějakým problémům. Ale co vás čeká při údržbě určitě, je výměna sekačích nožů. Či jejich broušení.

Většina sekaček na trhu umožňuje dokonalé nastavení všech parametrů, které ovlivňují samotný chod sekačky. Lze nastavit různé dny, ve kterých má sekačka vyjždět. Například lze nastavit, že v sobotu sekačka nevyjede v době, kdy máte na zahradě hosty. Sekačka pracuje v prostoru, který je vymezený podzemním kabelem. V něm se pohybuje pro vás náhodným systémem, ale ve skutečnosti jde o k dokonalosti vypracovaný systém. Pro zajištění dokonalého posečení sekačka každé místo trávníku přejede vícekrát. Na sekačky jsou samozřejmě nainstalovány senzory, které zabrání střetu s člověkem, zvířetem nebo jakýmkoliv objektem, který není označen podzemním vodičem. Některé sekačky (WORMAX) jsou vybaveny senzory, které rozpoznají vyšší trávu, než je běžná, a zvýší otáčky motoru a začnou toto místo sekat spirálově. U dražších modelů je samozřejmě dešťový senzor, který zabrání sekání v případě deště.

Dobíjení baterií je vyřešeno také zcela automaticky. Pokud sekačka začne docházet energie, sama vyhledá dobíjecí stanici a zaparkuje v ní. Po plném dobíjení může zase pokračovat v práci.

Výhody robotických sekaček jsou tedy naprosto zřejmé. Snad jedinou nevýhodou je vyšší pořizovací cena, která je daná za to, že se trávník „seká sám“.

PELARGONIE - muškáty

Pelargonie, lidově nazývané muškáty, patří k nejoblíbenějším balkonovým rostlinám. Muškáty jsou oblíbené nejen pro svůj překrásný vzhled, ale také pro nenáročnost pěstování, kterou v dnešní době ještě umocňují samozavlažovací truhlíky.

Prvním pěstovaným muškátem byl pravděpodobně druh Pelargonium triste, pocházející z jižní Afriky. Rostlina byla určena pro botanickou zahradu v Leidenu a ze své domoviny byla přivezena v roce 1600. Název pelargonie použil v roce 1738 Johannes Burman, odvozen je od řeckého slova pelargós – čáp, protože květy připomínaly botanikovi čapí zobáky.

V nepřeberném množství muškátů rozlišujeme muškáty převislé (Pelargonium peltatum), muškáty vzpřímené (páskaté) (Pelargonium zonale), velkokvěté neboli královské muškáty (Pelargonium grandiflorum), stromkové muškáty a další.

Převislé pelargonie (Pelargonium peltatum) mají převislé stonky a hladké, mírně laločnaté listy. Okolík je složen z nejvýše 25 jednoduchých, poloplných nebo plných květů. Za příznivých podmínek vytvářejí stonky převisy až do jednoho metru. Rostlina kvete od poloviny května do zámrazu, květy nevýrazně voní. V letních měsících vyžadují rostliny vydatnou zálivku a nejméně jedenkrát týdně hnojivou zálivku. Sortiment hnojiv je velmi široký, o nákupu je vhodné se poradit ve vašem zahradnictví. V průběhu vegetace je vhodné odstraňovat zažloutlé listy a odkvetlá květenství. Převislé muškáty jsou vhodné především k pěstování v okenních a balkonových truhlících a dalších nádobách. Jedná se o typickou balkonovou rostlinu. Převislé muškáty se obvykle vysazují do nádob samy, kombinace výsadeb s jinými balkonovými rostlinami jsou většinou méně zdařilé. Na trhu je k dispozici celá řada barevných variet (od bílé, přes růžovou a červenou, až po fialovou), nejčastěji se však používají muškáty s typickým červeným květenstvím.

Pelargonie vzpřímené neboli páskaté (Pelargonium zonale) mají vzpřímené masité stonky o výšce 30 – 60 cm. Listy jsou jemně obrvené s více či méně zřetelným středním páskem. Kvetou od poloviny května do zámrazu. Potřebují dostatek světla a vydatnou zálivku. Zálivku aplikujeme zásadně ke kořenům, nikdy ne na list, protože listy mohou zahnívat. U tohoto typu muškátů je důležité vyvarovat se přemokření. Naopak krátkodobé vyschnutí kořenového balu není na závadu, rostlina na přeschnutí reaguje vyšší násadou květů. Vyžadují také hnojení plným hnojivem. Čím hnojit vám opět nejlépe poradí ve vašem zahradnictví. V průběhu vegetace je vhodné odstraňovat zažloutlé listy a odkvetlá květenství. Využití vzpřímených muškátů je obdobné jako u muškátů převislých – okenní truhlíky, balkonové nádoby, osázení misek, koryt a navíc je lze použít i k výsadbě do letničkových záhonů. Při osazování okenních truhlíků volíme spíše nižší kultivary, pokud muškáty

kombinujeme s jinými balkonovkami, volíme takové, jejichž nároky na půdu, zálivku, hnojení a množství slunečního svitu jsou obdobné jako u pelargonie vzpřímené. Vysazujeme 4 – 5 rostlin na běžný metr. Barevná škála je obdobná jako u převislých muškátů, navíc byly vyšlechtěny i dvoubarevné odrůdy.

Velkokvěté (královské, anglické) pelargonie (Pelargonium grandiflorum) rostou vzpřímeně, listy mají pěti- až sedmilaločné. Květy jsou asi 6 cm široké. Na rozdíl od převislých a vzpřímených pelargonii mají svá specifika. V letních měsících vyžadují umístění z dosahu prudkého slunce, nejlépe v polostínu nebo pod přístřeškem. Také nesnášejí déšť, způsobuje zahnívání květů a listů. Královské muškáty jsou velmi citlivé na nedostatek místa, v příliš hustém porostu žloutnou a padají jim listy. Rostou výrazně pomaleji než ostatní muškáty, z toho se odvíjí i menší potřeba zálivky. Obecně tyto muškáty snášejí spíše sucho než přemokření. Nároky na živiny jsou podobné jako u ostatních druhů pelargonii. Hnojíme zpravidla jedenkrát týdně plným hnojivem. Používají se obdobně jako ostatní druhy pelargonii, jen je nutné přizpůsobit umístění jejich požadavkům. Barevná škála je obdobná jako u předchozích muškátů, zajímavá je varieta Fireworks, jejíž okvětní plátky mají špičatý tvar a květy působí jakoby rozčepý-

řeným dojmem.

Specifickou záležitostí jsou stromkové muškáty. Nejedná se o zvláštní druh, stromkový muškát lze vypěstovat z jakéhokoliv druhu muškátu. Princip spočívá v tom, že vybereme nejsilnější výhon a veškerá rozvětvená stonka odstraníme. Výhon vyvážeme ke vzpřímené opoře a necháme růst. Boční výhony stále odstraňujeme. Ve výšce asi 75 cm boční výhony již ponecháváme a zapěstujeme korunku. Výhony necháme narůst do délky cca 30 cm, přičemž průběžně odstraňujeme poupata. V délce 30 cm výhony zaštipneme a korunku udržujeme v tomto tvaru. Poupata ponecháváme. Ovšem vypěstovat stromkový muškát je běh na dlouhou trať, rostlinu musíme za specifických podmínek přezimovat, takže pro mnohé z nás je jednodušší zakoupit již hotovou rostlinu a těšit se z krásy již vypěstovaného stromku.

Všechny druhy muškátů lze ponechat několik let, než jejich stonky zdřevnatí a začnou vyholovat a rostlina vypadá nevzhledně. Ovšem pro přezimování vyžadují rostliny určitou teplotu a intenzitu osvětlení, což docílíme pouze ve vytápěném skleníku. Proto bychom na své rostliny neměli kladt nadměrné požadavky, jejich krása v průběhu letních měsíců nám zajisté vynahradí jejich pomíjivost.

**Ing. Martin Hraňo, DiS.,
Ing. Gabriela Rychnovská,
Odborné služby zahradnické,
Žehušice, tel /fax: 327 399 161,
www.hrano.cz**